

Od podnebne do gospodarske diplomacije

DR. ROMANA JORDAN CIZELJ
EVROPSKA POSLANKA

Pred oceno rezultatov podnebne konference v Köbenhavnu smo potrebovali čas za razmislek. Nekaj tednov po zaključku konference je bilo dovolj, da smo zbistrili misli in na januarskem plenarnem zasedanju evropskega parlamenta v Strasbourgju izmenjali stališča, ki jih bomo strnili ob sprejetju resolucije v februarju. Rezultat COP15 ni napaka niti ni katastrofa, je pa razočaranje. A zdaj res nimamo časa, da bi tarnali nad slabim rezultatom, temveč se moramo zazreti v prihodnost. Ne strinjam se s tistimi, ki pravijo, da moramo nadaljevati začeto delo. Ker z rezultati nismo zadovoljni, moramo verjetno nekaj spremeniti, da bomo naslednjič uspešnejši. Predvsem pa se moramo vprašati, kako naprej, da se razočaranje ne ponovi! Opraviti moramo razmislek o delovnih metodah na konferenci ter o vodilni vlogi EU.

Najprej o poteku in organizaciji same konference, ki se je iz srečanja strokovnjakov razvila v velik medijski dogodek. Tako je tudi prav, saj smo lahko na področju ohranjanja narave uspešni le s podporo javnosti. A temu bi se morala prilagoditi tudi organizacija konference. Delo strokovnjakov in pogajalcev bi namreč moralo potekati nemoteno, ne glede na spremljevalne dogodke. Javnost pa bi morala biti o konferenci obveščena uravnoteženo, torej tako o opravljenem resnem delu

kot o neformalnih srečanjih, ki potekajo vzporedno s konferenčnim delom. Vse prevečkrat namreč v medijskem prostoru odmevajo dogodki, ki prav nič ne pripomorejo k uspešnim zaključkom konference.

Ob razmisleku o delovnih metodah konference in pogajanj bi morali odgovoriti tudi na vprašanje o vlogi svetovnih voditeljev na konferenci. Ali pridejo predsedniki vlad in držav na konferenco zato, da si pod pretvezo lažne zaščite svoje države pred prevzemanjem bremen za okoljsko varnost utrjujejo notranjepolitično moč? Mar ni njihova vloga ta, da na pogajanjih poskušajo najti kompromise ter pomagajo doseči sporazum? No, dokler bodo vsi ti voditelji javno oznanjali svoja neomajna stališča, še preden bodo stopili v pogajalsko sobo, tako dolgo ambicioznega sporazuma ne bomo dosegli. Pogajanja so vendar postopek, ki se začne tako, da strani med sabo izmenjajo stališča in dosežejo sporazum tako, da vsak nekaj dobi in vsak nekaj izgubi. Je dovolj, da v prihodnje računamo le na politično kulturo visokih politikov, ali bi bilo dobro razmisliti tudi o postopkih, ki bi pomagali h konstruktivnemu ozračju?

In končno moram omeniti še vodilno vlogo EU na področju podnebnih sprememb. Besedici "vodilna" in "prvenstvena" sta že tolikokrat poleteli v zrak in v njem izpuhteli, da obstaja nevarnost, da ljudje temu kmalu ne bodo več verjeli. A na področju razvoja okolju prijaznih tehnologij je Unija prav res velesila. Na področju okoljskih politik imamo prvenstvo, 7. okvirni program je največji raziskovalni program v svetu, skupaj razvijamo trajnostno gospodarstvo z učinkovito rabo surovin in recikliranjem odpadkov. Svojo vodilno vlogo pa je Unija zagotovo izgubila v pogajalskem procesu. Na zaključna pogajanja v Köbenhavnu

sploh nismo bili povabljeni. To pa pomeni, da moramo razmisliti o svoji pogajalski strategiji ter taktiki. Sama menim, da se Unija z vlogo koordinatork ne sme zadovoljiti. V pogajalski proces moramo biti aktivno vključeni od njegovega začetka pa do konca. Vendar pa mi je povsem jasno, zakaj Unija ob koncu konference ni bila vabljen na pogajanja. Le zakaj bi vabili evropske pogajalce, če smo pa že mesece pred začetkom pogajanj javno predstavili svoja ključna pogajalska izhodišča! V ključnih trenutkih nismo mogli ponuditi nobenega korenčka več, v takih pogojih pa tudi palica ne deluje. In še nekje smo verjetno zgrešili. V pretirani skrbi za kredibilnost in ambicioznost Unije smo se preveč oddaljili od ostalih držav. Če se želimo uspešno in konstruktivno pogajati, se moramo tretjim državam približati, ne pa se od njih oddaljevati. Konec koncev je naša edina možnost, da uspemo ustaviti globalno segrevanje ta, da tudi globalno ukrepamo. Torej postavljajmo si okoljske cilje, ki se razumno umestijo v globalno okolje, hkrati pa si moramo ustvarjati zavezniške v mednarodnem prostoru. Podnebne spremembe bi morale postati stalnica na mednarodnih srečanjih EU. Vse glasnejši so tudi glasovi o vzpostavitvi podnebne diplomacije. Da, to bi lahko bil dober inštrument pritiska v tretjih državah za doseg sporazuma, kasneje pa bi podnebno diplomacijo morali preoblikovati v gospodarsko diplomacijo. Tudi ostali svet bo postal lačen okolju prijaznih trajnostnih tehnologij.

**Rezultat COP15
ni napaka
niti ni katastrofa,
je pa razočaranje**